

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

20 martie 2017

VO nr. 44

Biroului Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

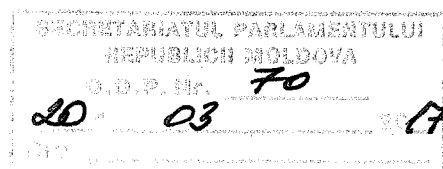
În temeiul prevederilor art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului Republicii Moldova, se înaintează Parlamentului spre examinare, cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de Hotărâre privind crearea unei comisii speciale pentru elaborarea și aprobarea pachetului de modificări legislative în domeniul prevenirii suicidului.

Anexe:

1. Proiectul de Hotărâre;
2. Nota informativă.

Deputat în Parlament

Vladimir Odnostalco

HOTĂRÎRE

privind crearea unei comisii speciale pentru elaborarea și aprobarea pachetului de modificări legislative în domeniul prevenirii suicidului

Evaluând importanța subiectului cu privire la cazurile de suicid și tentative de suicid care au luat amploare în rîndul tinerei generații și lipsa unor mecanisme eficiente care să răspundă nevoilor populației în ceea ce ține de susținerea emoțională,

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art.1. – În baza dispozițiilor art.32 și 33 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797-XIII din 2 aprilie 1996, se instituie Comisia specială pentru elaborarea și aprobarea pachetului de modificări legislative în domeniul prevenirii suicidului (denumită în continuare *Comisie specială*).

Art.2. – Comisia specială va avea următoarele obiective:

- a) evaluarea situației în ansamblu privind suicidul și tentativele de suicid;
- b) analiza tuturor factorilor ce determină copiii, tinerii și maturii la comportament suicidar;
- c) analiza tuturor serviciilor de susținere emoțională a populației și eficiența/ineficiența acestora;
- d) identificarea soluțiilor legislative ce ar îmbunătăți cadrul legal existent și ar duce la prevenirea suicidului, cît și identificarea soluțiilor la alte probleme depistate.

Art.3. – Comisia specială se formează din reprezentanți ai fracțiunilor și grupurilor parlamentare, avînd următoarea componență:

1.	Fracțiunea Partidului Socialiștilor
2.	Fracțiunea Partidului Comuniștilor
3.	Fracțiunea Partidului Democrat
4.	Fracțiunea Partidului Liberal Democrat
5.	Fracțiunea Partidului Liberal
6.	Deputat neafiliat
7.	Deputat neafiliat

Art.4. – În vederea îndeplinirii sarcinilor sale, Comisia specială va implica în lucrările sale specialiști din cadrul Secretariatului Parlamentului (Direcția generală juridică, Comisia juridică, numiri și imunități, Comisia drepturile omului și relații interetnice, Comisia protecție socială, sănătate și familie, Comisia cultură,

educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică).

Art.5. – Comisia specială va prezenta Parlamentului raportul său de activitate și propunerile legislative în termen de 60 de zile de la data constituirii.

Art.6. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.

Președintele Parlamentului

Notă informativă

privind crearea unei comisii speciale pentru elaborarea și aprobarea pachetului de modificări legislative în domeniul prevenirii suicidului

Conform datelor Organizației Mondiale a Sănătății, în anul 2013, rata medie a suicidului în Europa a fost de 13,9 per 100000. În Uniunea Europeană suicidul fiind responsabil de 58 000 decese anual. Tentativele de suicid sunt de cel puțin 10 ori mai frecvente decât suicidul.

În spațiul comunitar, ratele de deces prin sinucidere sunt de trei ori mai mari în cazul bărbaților decât în cazul femeilor. La nivel european grupele de vârstă cu cea mai mare incidență sunt adolescenții și tinerii (15 - 19 ani), adulții (50 - 54 de ani) și bătrânii de peste 85 de ani.

Natura tragică și complexă a sinuciderii are consecințe traumatice pentru indivizii cu tentative de suicid și cei din jurul lor. Moartea unei persoane afectează părinți, copii, frați, bunici, precum și rude, prieteni, profesori, colegi și alți cunoscuți.

Primul Raport Mondial privind Violența și Sănătatea, publicat de Organizația Mondială a Sănătății în octombrie 2002, indică faptul că sinuciderea este cea mai importantă cauză de deces violent în întreaga lume, determinând mai multe decese anual decât războiul și omuciderile combinate. Acest raport mai precizează că sinuciderea este una din principalele cauze de deces la nivel mondial și, prin urmare este o importantă problemă de sănătate publică.

În Rezoluția Parlamentului European nr. 2008/2209(INI) din anul 2009, referitoare la sănătatea mintală, se specifică necesitatea prevenirii depresiei și a sinuciderii în toate țările membre ale Uniunii Europene.

În acest sens, Parlamentul European invită statele să elaboreze programe transsectoriale de prevenire a suicidului, din următoarele motive:

- sinuciderea este o cauză semnificativă de mortalitate prematură în Europa,
- multe sinucideri sunt precedate de evoluția unor tulburări psihice, adesea depresia,
- rata sinuciderilor și a tentativelor de sinucidere în rândul deținuților este mai mare decât în populația generală,
- elaborarea unor politici de reducere a numărului de cazuri de depresie și sinucidere este în corelație directă cu protejarea demnității umane.

Aceste programe ar trebui să se adreseze în special adulților, tinerilor și adolescenților, promovând un mod de viață sănătos, reducând o serie de factori de risc (accesul facil la medicamente, droguri, substanțe chimice toxice și abuzul de alcool).

Prevenirea sinuciderii și a depresiei este primul domeniu prioritar identificat în Pactul European, celelalte domenii fiind sănătatea mintală a tinerilor în cadrul sistemului de învățământ; sănătatea mintală la locul de muncă; sănătatea mintală a persoanelor în vârstă; și combaterea stigmatizării și a excluderii sociale.

Cercetătorii care au analizat fenomenul suicidului au arătat că comportamentul suicidar este o problemă foarte complexă generată de o multitudine de factori (de risc, de protecție, psihologici, sociali, etc.).

Statisticile oficiale din Republica Moldova arată că mai multe cazuri de sinucidere sunt înregistrate în mediul rural decât în cel urban, iar numărul bărbaților care-și pun capăt zilelor este de 5-6 ori mai mare decât cel al femeilor. Specialiștii explică asta prin faptul că pentru bărbați singurătatea, depresia și eșecul sunt mai stresante decât pentru femei, pentru că ei sunt educați de mici că trebuie să fie puternici, să-și înăbușe trăirile interne și nu știu să caute ajutor.

Potrivit informației¹ publicate de Centrul Național de Management în Sănătate, numărul persoanelor decedate prin suicid de circa 550, dintre care aproximativ 450 din populația care a recurs la suicid este aptă de muncă. Cele mai multe suicide au loc la domiciliu, aproximativ 300 cazuri. Numărul suicidurilor este mai mare ca cel al deceselor cauzate de accidente de circulație rutieră sau cel al înecurilor.

Tabel nr. 1. Principalele cauze a mortalității populației

	Traume și otrăviri		Inclusiv:					
			Înecul accidental		Accidente de circulație		Suicid	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Mortalitatea populației	3035	2742	183	181	384	371	581	556
Mortalitatea copiilor cu vârsta cuprinsă între 0-17 ani 11 luni 29 zile	140	116	31	21	37	28	15	9
Mortalitatea populației în vârstă aptă de muncă	2114	1891	126	125	288	282	456	443
Mortalitatea populației în vârstă pensionară	813	757	32	36	72	68	117	108

Datele statistice prezentate de Ministerul Afacerilor Interne ne demonstrează că numărul tentativelor de suicid este în creștere de la an la an, dacă în anul 2014 au fost înregistrate 366 tentative de suicid, atunci în 2016 numărul acestora a ajuns la 683 cazuri.

¹ Anuarul statistic al sistemului de sănătate din Moldova în anul 2015

La fel au fost în creștere și numărul cauzelor penale pornite pe indicii infracțiunii prevăzute de art. 150 Cod Penal "*determinare la suicid*". Dacă în anul 2013 au fost pornite 8 cauze penale în care victime au fost minori, atunci în anul 2016 a fost deschisă urmărirea penală în 25 cauze penale, dintre care 11 victime minore și 14 mature.

La fel a crescut și numărul cazurilor de suicid și a tentativelor de suicid în instituțiile penitenciare. De cele mai multe ori cei care săvârșesc aceste acțiuni sunt bărbații maturi.

Cadrul legislativ actual nu definește suicidul și comportamentul suicidar. La nivel legislativ avem doar ca pedeapsă penală "*determinarea la suicid*". Nu există un plan național și o strategie în domeniul prevenirii suicidului.

Cazurile de suicid ce au fost recent mediatizate ne-au arătat că de fapt societatea, specialiștii, instituțiile publice nu sunt pregătite să răspundă nevoilor copiilor și maturilor pentru a preveni suicidul. Părinții și profesioniștii nu cunosc cum să aducă în discuție cu copiii, în special cu adolescenții, problema suicidului. Jurnaliștii, în goana după senzații, admit încălcări în mediatizarea cazurilor de suicid.

La moment în țara noastră activează o singură organizație nonguvernamentală care oferă suport tinerilor, dar un suicidolog și câțiva voluntari sunt insuficienți să răspundă necesităților întregii societăți.

În contextul celor menționate, crearea unei comisii speciale pentru elaborarea și aprobarea pachetului de modificări legislative în domeniul prevenirii suicidului este imperios necesară la etapa actuală.

Comisia specială va analiza legislația în domeniu și va veni cu propuneri concrete întru îmbunătățirea situației în termen de 60 de zile de la data creării.

V. Popovici
B